

Toelichting op hoofdstuk 7 van de WIP richtlijnen “Infectiepreventie in de huisartsenpraktijk”

De blauwe teksten zijn citaten uit de WIP richtlijnen.

De zwarte cursieve teksten daaronder zijn onze aanvullende opmerkingen bij die citaten.

Bij hoofdstuk 7.4 wordt het onderscheid uitgelegd tussen niet-kritische, semi-kritische en kritische instrumenten.

Vervolgens wordt gezegd dat kritische instrumenten gesteriliseerd moeten worden. Ook het speculum en de uterussonde zijn kritische instrumenten en moeten dus goed gesteriliseerd worden!

In hoofdstuk 7.4 staan de volgende belangrijke punten:

Machinale reiniging:

Machinale reiniging door middel van een medische afwasmachine of een ultrasoon reiniger verdient altijd de voorkeur boven handmatige reiniging.

Handmatig schoonmaken is gevaarlijk. Er bestaat altijd de mogelijkheid dat men zich verwondt aan besmette instrumenten of dat men bij het schoon borstelen besmette spetters vloeistof in het gelaat krijgt. Het is daarom zeer verstandig om machinaal te reinigen.

Wij bieden hiervoor de Melag MELAclean instrumenten wasmachine en de Branson ultrasoon reinigers.

Een instrumenten wasmachine is makkelijker dan een ultrasoon reiniger.

Bij een ultrasoon reiniger trilt men de vuildeeltjes los in een desinfecterende vloeistof. Het grote nadeel is dat men daarna de instrumenten nog wel handmatig moet afspoelen en afdrogen. Het afspoelen is zeer belangrijk want de losgetrilde vuildeeltjes en de reinigingsvloeistof blijven anders op het instrument zitten, en dat is zeer nadelig voor de instrumenten en de sterilisator.

Het grote voordeel van de MELAclean instrumenten wasmachine is dat het hele proces automatisch verloopt. Aan het einde van het reinigingsproces worden de instrumenten automatisch afgespoeld en wanneer men de deur open zet worden de instrumenten snel gedroogd.

Kritisch instrumentarium:

Voorbeelden zijn:

- instrumenten voor kleine chirurgische ingrepen
- naaldvoerder
- scherpe lepel
- oogboortjes
- **speculum**
- **uterussonde**

LET OP: Ook het speculum en de uterussonde zijn kritische instrumenten en moeten dus gesteriliseerd worden.

Bij hoofdstuk 7.5 staat omschreven waarom het speculum een kritisch instrument is:

Nadrukkelijk worden onder het vermelde kritische instrumentarium dat moet worden gesteriliseerd ook het speculum en de uterussonde vermeld, omdat deze besmet kunnen zijn met het humane papilloma virus (HPV) dat, behalve in de sterilisator, zeer moeilijk te elimineren is [27-29].

Hete-lucht mag niet meer.

Bij hoofdstuk 7.5.1.1 wordt beschreven waarom een hete-lucht sterilisator niet meer mag.

Als aanvulling op de reeds genoemde nadelen bieden wij u de mogelijkheid om extra informatie over de hetelucht sterilisator te downloaden via: <http://www.schnabel.nl/wip>

Stoomautoclaaf is de enige juiste keus.

Bij hoofdstuk 7.5.1.2 wordt omschreven dat men een stoom autoclaaf dient te gebruiken. Tevens wordt in dit hoofdstuk omschreven waar een stoomautoclaaf aan moet voldoen.

Hier staan onder andere de volgende belangrijke punten en argumenten:

De sterilisator moet geschikt zijn voor het beoogde gebruik.

De WIP geeft aan wat het beoogde gebruik is, namelijk: instrumenten verpakt steriliseren. De Europese norm 13060 voor stoom sterilisatie geeft aan waar een autoclaaf aan moet voldoen om er verpakte instrumenten mee te kunnen steriliseren. Verpakte instrumenten moeten volgens deze norm 13060 in een S of B klasse autoclaaf.

In een hetelucht sterilisator is het overigens geheel onmogelijk om verpakt te steriliseren, omdat de verpakking in een hetelucht een hitte schild vormt.

Op <http://www.schnabel.nl/wip> vindt u meer informatie over de Europese norm 13060.

Bij de leverancier moet worden nagevraagd of het aangeboden apparaat geschikt is voor de voor sterilisatie in aanmerking komende instrumenten.

U kunt 24 uur per dag op <http://www.schnabel.nl/wip> veel informatie omtrent de WIP nalezen. Informeer bij uw medische vakhandel of neem geheel vrijblijvend contact met ons op als u nog vragen heeft.

Er zijn verschillende typen sterilisatoren in de handel, van heel eenvoudige tot zeer complexe. De keus van het type stoomsterilisator wordt bepaald op grond van het aangeboden instrumentarium. Als het instrumentarium is beperkt tot scharen, pincetten, hechtsetten en specula (eenvoudige instrumenten zonder lumina of afgesloten ruimten) kan een eenvoudige autoclaaf zonder vacuumpomp volstaan. Elke autoclaaf moet zijn voorzien van een CE-markering.

Melag biedt een 23-S autoclaaf zonder vacuüm aan. Deze S klasse autoclaaf sluit perfect aan bij de WIP richtlijnen en de Europese norm 13060 voor stoom sterilisatie. Eventueel kan deze 23-S ook met een Vacuüm systeem worden uitgevoerd. De 23-VS geeft de autoclaaf nog meer kracht. Naast de CE markering voldoen de Melag Euroklav 23-S en 23-VS autoclaven aan de Europese norm 13060 voor stoom sterilisatoren.

Instrumentarium waarvoor steriliteit vereist is, moet verpakt worden gesteriliseerd en na het sterilisatieproces verpakt opgeslagen. In dat geval moet de sterilisator in staat zijn om aan het eind van het sterilisatieproces verpakking met inhoud te drogen [31].

Hier wordt gezegd dat de autoclaaf een correct droogprogramma moet hebben. Volgens de Europese norm 13060 voor stoom sterilisatie moeten verpakte instrumenten in een autoclaaf gesteriliseerd worden die aan het einde een droogprogramma heeft met gesloten deur. Dat betekent dat men een S of B klasse autoclaaf moet hebben. Alleen de S en B klasse voldoen namelijk aan die eis.

Eindconclusie:

In de richtlijnen wordt beschreven dat het machinaal reinigen van de instrumenten beter en veiliger is dan met de hand schoonmaken. Een MELAclean instrumenten wasmachine sluit hier volledig bij aan.

De kritische instrumenten, waaronder ook het speculum en de uterussonde, moeten gesteriliseerd worden. Hete-lucht heeft alleen maar nadelen is een onveilige en onbetrouwbare manier van (poging tot) steriliseren.

De richtlijnen geven duidelijk aan dat stoom sterilisatie de enige juiste manier is. Tevens worden er 3 heel belangrijke punten met betrekking tot sterilisatie genoemd.

- 1) De sterilisator moet geschikt zijn voor het beoogde gebruik.
- 2) Men moet verpakt steriliseren om de instrumenten steriel te kunnen bewaren.
- 3) Verpakte instrumenten moeten in een autoclaaf met een correct droogprogramma.

De Europese norm 13060 voor stoom sterilisatoren geeft aan dat een autoclaaf die aan die 3 eisen moet voldoen minimaal een S of B klasse autoclaaf moet zijn!

De WIP huisartsrichtlijnen zeggen dat de huisarts geen vacuüm autoclaaf nodig heeft. Op basis daarvan kan de B klasse autoclaaf komen te vervallen en blijft er dus automatisch 1 correcte autoclaaf over, namelijk de S klasse autoclaaf!

De Melag Euroklav 23-S autoclaaf sluit perfect aan bij de WIP richtlijnen en voldoet tevens volledig aan alle eisen van de Europese norm 13060 voor stoom sterilisatie.

Als extra optie kan men de S klasse autoclaaf ook met een voor- en na-vacuüm systeem krijgen. Vacuüm is nog altijd de beste methode om lucht te verwijderen. De Melag Euroklav 23-Vacuüm S (VS) heeft de volgende voordelen ten opzichte van de gewone 23-S:

- 1) Door middel van het na-vacuüm heeft hij een extra krachtig droogprogramma.
- 2) Door middel van het voor-vacuüm trekt de 23-VS alle lucht uit de ketel en verpakkingen.
 - a) Daardoor is hij tevens geschikt voor dubbel verpakte instrumenten en eenvoudige holle instrumenten.
 - b) Daardoor kan de 23-VS zwaarder beladen worden dan de 23-S

Naast de 23-S en 23-VS bestaan er ook eenvoudigere stoom autoclaven. Deze eenvoudigere stoom autoclaven worden ook wel N klasse autoclaven genoemd. N klasse autoclaven zijn minder gebruiksvriendelijk en zijn ook niet geschikt voor het steriliseren van verpakte instrumenten. Op basis van de WIP richtlijnen en de Europese norm 13060 adviseren wij u nadrukkelijk alleen de S klasse autoclaven. Meer informatie over de N en S klasse vindt u op: <http://www.schnabel.nl/wip>

De MELAtronic is zo'n eenvoudige N klasse stoom autoclaaf voor sterilisatie van onverpakte massieve instrumenten. N klasse autoclaven zijn te herkennen aan de volgende punten:

- * Slechts 1 waterreservoir waar het schone water en verbruikte water zich in mengen.
- * Om de instrumenten te drogen moet de deur geopend worden zodat het vocht kan verdampen.
- * Handmatig water in de ketel laten stromen.
- * Beperkte proces controle.
- * Geen mogelijkheid de sterilisatie gegevens uit te printen voor het bijhouden van een logboek.

Dit type eenvoudige stoom autoclaaf voldoet niet aan de WIP richtlijnen of aan de Europese sterilisatie norm 13060 voor het steriliseren van verpakte instrumenten.

Om aan de WIP richtlijnen te voldoen, en wanneer u kiest voor zekerheid en gebruiksgemak, dan kiest u voor de MELAG Euroklav 23-S/VS.

Wanneer u van de WIP richtlijnen wilt afwijken dan kunt u een MELAG MELAtronic N klasse aanschaffen, maar wij raden u deze autoclaaf niet aan.